ds. J. de Bruin, preek over Zondag 7-1 van de Heidelbergse Catechismus, gehouden in de Jeruzalemkerk (Chr. Geref. Kerk) te Rotterdam-Kralingen op 5-3-2023.

Votum en groet.

Psalm 56:4:
Gij weet, o God, hoe 'k zwerven moet op aard';
Mijn tranen hebt G' in Uwe fles vergaard;
Is hun getal niet in Uw boek bewaard,
Niet op Uw rol geschreven?
Gewis, dan zal mijn wreev'le vijand beven,
En, als ik roep, straks rugwaarts zijn gedreven.
Dit weet ik vast: God zal mij nooit begeven;
Niets maakt mijn ziel vervaard.

Schriftlezing: Handelingen 16:16-34
16 En het geschiedde als wij tot het gebed heengingen, dat een zekere dienstmaagd, hebbende een waarzeggenden geest, ons ontmoette, welke haar heren groot gewin toebracht met waarzeggen.
17 Dezelve volgde Paulus en ons achterna, en riep, zeggende: Deze mensen zijn dienstknechten Gods des Allerhoogsten, die ons den weg der zaligheid verkondigen.
18 En dit deed zij vele dagen lang. Maar Paulus daarover ontevreden zijnde, keerde zich om en zeide tot den geest: Ik gebied u in den Naam van Jezus Christus, dat gij van haar uitgaat. En hij ging uit te zelver ure.
19 Als nu de heren van dezelve zagen dat de hoop huns gewins weg was, grepen zij Paulus en Silas en trokken hen naar de markt voor de oversten.
20 En als zij hen tot de hoofdmannen gebracht hadden, zeiden zij: Deze mensen beroeren onze stad, daar zij Joden zijn;
21 En zij verkondigen zeden die ons niet geoorloofd zijn aan te nemen, noch te doen, alzo wij Romeinen zijn.
22 En de schare stond gezamenlijk tegen hen op; en de hoofdmannen hun de klederen afgescheurd hebbende, bevalen hen te geselen.
23 En als zij hun vele slagen gegeven hadden, wierpen zij hen in de gevangenis en geboden den stokbewaarder dat hij hen zekerlijk bewaren zou;
24 Dewelke zulk een gebod ontvangen hebbende, wierp hen in den binnensten kerker en verzekerde hun voeten in den stok.
25 En omtrent den middernacht baden Paulus en Silas en zongen Gode lofzangen; en de gevangenen hoorden naar hen.
26 En er geschiedde snellijk een grote aardbeving, alzo dat de fundamenten des kerkers bewogen werden; en terstond werden al de deuren geopend, en de banden van allen werden los.
27 En de stokbewaarder wakker geworden zijnde, en ziende de deuren der gevangenis geopend, trok een zwaard en zou zichzelven omgebracht hebben, menende dat de gevangenen ontvloden waren.

28 Maar Paulus riep met grote stem, zeggende: Doe uzelven geen kwaad; want wij zijn allen hier.
29 En als hij licht geëist had, sprong hij in en werd zeer bevende en viel voor Paulus en Silas neder aan de voeten;
30 En hen buitengebracht hebbende, zeide hij: Lieve heren, wat moet ik doen opdat ik zalig worde?
31 En zij zeiden: Geloof in den Heere Jezus Christus, en gij zult zalig worden, gij en uw huis.
32 En zij spraken tot hem het Woord des Heeren, en tot allen die in zijn huis waren.
33 En hij nam hen tot zich in dezelve ure des nachts, en wies hen van de striemen; en hij werd terstond gedoopt, en al de zijnen.
34 En hij bracht hen in zijn huis en zette hun de tafel voor, en verheugde zich dat hij met al zijn huis aan God gelovig geworden was.

Zingen: Psalm 27:7
Zo ik niet had geloofd, dat in dit leven
Mijn ziel Gods gunst en hulp genieten zou,
Mijn God, waar was mijn hoop, mijn moed, gebleven?
Ik was vergaan in al mijn smart en rouw.
Wacht op den HEER, godvruchte schaar, houd moed:
Hij is getrouw, de bron van alle goed;
Zo daalt Zijn kracht op u in zwakheid neer;
Wacht dan, ja wacht, verlaat u op den HEER.

Lezen: 12 Artikelen des geloofs
1. Ik geloof in God den Vader, den Almachtige, Schepper des hemels en der aarde.
2. En in Jezus Christus, Zijn eniggeboren Zoon, onze Heere;
3. Die ontvangen is van den Heilige Geest, geboren uit de maagd Maria;
4. Die geleden heeft onder Pontius Pilatus, is gekruisigd, gestorven en begraven, nedergedaald ter helle;
5. ten derden dagen wederom opgestaan van de doden;
6. opgevaren ten hemel, zittende ter rechterhand Gods des almachtige Vaders;
7. vanwaar Hij komen zal om te oordelen de levenden en de doden.
8. Ik geloof in de Heilige Geest.
9. Ik geloof een heilige, algemene, Christelijk Kerk, de gemeenschap der heiligen;
10. vergeving der zonden;
11. wederopstanding des vleses;
12. en een eeuwig leven.

Lezen: Heidelbergse Catechismus zondag 7:
Vraag 20 Worden dan alle mensen wederom door Christus zalig, gelijk zij door Adam zijn verdoemd geworden?
Antw. Neen zij, maar alleen degenen die Hem door een waar geloof worden ingelijfd en al Zijn weldaden aannemen.

Vraag 21 Wat is een waar geloof?
Antw. Een waar geloof is niet alleen een stellig weten of kennis, waardoor ik alles voor waarachtig houd wat ons God in Zijn Woord geopenbaard heeft, maar ook een vast vertrouwen, hetwelk de Heilige Geest door het Evangelie in mijn hart werkt, dat niet alleen anderen, maar ook mij vergeving der zonden, eeuwige gerechtigheid en zaligheid van God geschonken is, uit louter genade, alleen om der verdienste van Christus wil.
Vraag 22 Wat is dan een Christen nodig te geloven?
Antw. Al wat ons in het Evangelie beloofd wordt, hetwelk ons de Artikelen van ons algemeen en ongetwijfeld Christelijk geloof in een hoofdsom leren.
Vraag 23 Hoe luiden die Artikelen?
Antw. 1. Ik geloof in God den Vader, den Almachtige, Schepper des hemels en der aarde. 2. En in Jezus Christus, Zijn eniggeboren Zoon, onzen Heere; 3. Die ontvangen is van den Heiligen Geest, geboren uit de maagd Maria; 4. Die geleden heeft onder Pontius Pilatus, is gekruisigd, gestorven en begraven, nedergedaald ter helle; 5. ten derden dage wederom opgestaan van de doden; 6. opgevaren ten hemel, zittende ter rechterhand Gods des almachtigen Vaders; 7. vanwaar Hij komen zal om te oordelen de levenden en de doden. 8. Ik geloof in den Heiligen Geest. 9. Ik geloof een heilige, algemene Christelijke Kerk, de gemeenschap der heiligen; 10. vergeving der zonden; 11. wederopstanding des vleses; 12. en een eeuwig leven.

Gebed.

Zingen: Psalm 42:1, 3 en 5:
Vers 1
't Hijgend hert, der jacht ontkomen,
Schreeuwt niet sterker naar 't genot
Van de frisse waterstromen,
Dan mijn ziel verlangt naar God.
Ja, mijn ziel dorst naar den HEER;
God des levens, ach, wanneer
Zal ik naad'ren voor Uw ogen,
In Uw huis Uw naam verhogen?
Vers 3
O mijn ziel, wat buigt g' u neder?
Waartoe zijt g' in mij ontrust?
Voed het oud vertrouwen weder;
Zoek in 's Hoogsten lof uw lust;
Want Gods goedheid zal uw druk
Eens verwiss'len in geluk.
Hoop op God, sla 't oog naar boven;
Want ik zal Zijn naam nog loven.
Vers 5
Maar de HEER zal uitkomst geven,
Hij, die 's daags Zijn gunst gebiedt;
'k Zal in dit vertrouwen leven,
En dat melden in mijn lied;

'k Zal Zijn lof zelfs in den nacht
Zingen, daar ik Hem verwacht;
En mijn hart, wat mij moog' treffen,
Tot den God mijns levens heffen.

Na de preek zingen wij: Psalm 119:84.

Preek:
Geliefde gemeente, toen Paulus en Silas in de gevangenis in Filippi opgesloten waren door de stokbewaarder, en de nacht gevallen was over de gevangenis en de stad, gebeurde er iets heel wonderlijks. Hun ruggen waren kapotgeslagen door de geselslagen. Hun voeten zaten in de klem, in een houten stok. Hun handen zaten vast in de kettingen. Ze konden geen kant meer op, en ze zaten in de binnenste kerker. Dat is de meest vuile kerker, een cel zou je kunnen zeggen, van heel de gevangenis.

En toen gingen ze zingen, zingen in de nacht. Dat was een gelovig zingen, want Christus was bij hen. En als Christus in de grootste smarten bij Zijn Kerk is, dan kunnen ze in de grootste ellende zingen, zelfs midden in de nacht. Dat hebben we toch samen ook gezongen? ‘'k Zal Zijn lof zelfs in den nacht, zingen, daar ik Hem verwacht.’ Maar daar bleef het niet bij. Want terwijl ze daar samen aan het zingen waren in die binnenste kerker, ging God spreken. Niet met woorden, jongens en meisjes, maar met een aardbeving. Zodat heel die gevangenis begon te trillen. Zo erg, dat de deuren opengingen, de stokken gingen los en alle kettingen vielen van de polsen af.

Het was een roepstem van de Heere. In het bijzonder voor die stokbewaarder, die vol vrees wakker werd, en zag wat er gebeurde. Want zijn woning was nabij de gevangenis. Een vrees die hem deed wanhopen aan zichzelf. Hij wilde zijn zwaard al nemen. Maar toen mocht Paulus met kracht spreken: ‘Doe uzelven geen kwaad.’ Wanhoop niet, want er is geen reden om te wanhopen, ‘want wij zijn allen hier.’ En wat gebeurde er toen met de stokbewaarder? Toen liet hij zijn zwaard vallen en hij rende naar de binnenste kerker, daar waar Paulus en Silas gevangen zaten, en hij viel op zijn knieën voor hen neer en vreesde zeer.

Dus toch nog vrees? Ja, vanwege de schrik van zijn geweten. Vanwege het gevoel van zijn zonden. Dat blijkt toch uit zijn smeekgebed? Want wat vroeg hij, toen hij daar op zijn knieën lag voor die twee dienstknechten van God? ‘Lieve heren, wat moet ik doen opdat ik zalig worde?’ En wat is zalig worden? Dat is verlost worden van het grootste kwaad. Dat is gered worden en teruggebracht worden bij het hoogste Goed, dat is God. Die man zag zijn zonden en moest behouden worden. Dat was het enige wat nog telde in zijn leven. Vandaar die vraag: ‘Wat moet ik doen opdat ik zalig worde? Wat moet ik doen om behouden te worden?’ En op zo’n vraag is een antwoord. Weet u dat ook uit eigen ondervinding? Daar is een antwoord op. En dat mogen die twee dienstknechten van God gaan prediken.

‘Geloof in den Heere Jezus Christus, en gij zult zalig worden, gij en uw huis.’ Kijk gemeente, daar gaat het nou op aankomen in uw, jouw en mijn leven. Want we hebben gehoord, dat er een Verlosser en Middelaar is.

We hebben gehoord Wie Hij is: Onze Heere Jezus Christus. Maar horen is niet genoeg. Weten is niet genoeg. Er moet nog wat bij komen, namelijk dat zaligmakende geloof, waardoor ik die Middelaar, die Verlosser, de Heere Jezus Christus, mag leren aannemen en mag leren aangrijpen. En over dat geloof gaat het nu deze middag. Het zaligmakende geloof, zoals zondag 7 daarover spreekt. Daarom schrijven we maar gewoon eenvoudig boven de preek: Het ware zaligmakende geloof.

Drie gedachten:
1. Het verenigt met Christus.
2. Het eigent de zaligheid toe.
3. Het is gericht op het Evangelie.

Wat is zalig worden noodzakelijk, gemeente. Zalig worden door de Heere Jezus Christus alléén. Dat bewijst vraag 20 van zondag 7 zo duidelijk. Want de onderwijzer gaat een vraag stellen. En als hij een vraag gaat stellen, dan grijpt hij weer terug naar dat onderwijs, dat we hiervoor al hebben gehad. En dan gebruikt hij heel aangrijpende woorden, die wij vanmiddag ook weer een ogenblik moeten overdenken. Hij zegt: ‘Worden dan alle mensen wederom door Christus zalig, gelijk zij door Adam zijn verdoemd geworden?’

Alle mensen, dus u ook, jij ook en ik ook, door Adam verdoemd. Wat een woord, gemeente. Wat een verschrikkelijk woord. Weet u wat dat betekent? Weet jij dat? Verdoemd. O ja, de wereld gebruikt dat woord ook hè? Zul je nooit vloeken? Want vloeken is: God verdoem mij. Vreselijk hè? Vreselijk! We komen het woord ook in de Bijbel tegen. Ik zal u de tekst noemen: Markus 16:16: ‘Die geloofd zal hebben en gedoopt zal zijn, zal zalig worden; maar die niet zal geloofd hebben, zal verdoemd worden.’

Hoor je dat? Die niet zal geloofd hebben, zal verdoemd worden. Dat betekent gemeente, dat er een vonnis over je uitgesproken is. Dat is een vonnis, dat God de Rechter uitgesproken heeft. Daarom is het een rechtvaardig vonnis. En dat vonnis, dat zegt: U gaat voor eeuwig verloren, als je niet gelooft. Dat vonnis rust op alle mensen, die buiten Christus voortleven. Dus als je hier nou vanmiddag zit in de kerk, en je bent niet in Christus, dan rust de verdoemenis op je. Daar zullen we maar even stil van worden, want als je zo sterft, dan ga je naar de verdoemenis. Dat is de hel. Neen, dat zeg ik niet om zwaar te doen; dat slaat nergens op. Maar het is de realiteit. Gods Woord zegt het. Maar luister nou eens. In Adam verdoemd zijn, betekent nog niet, dat je daarmee in de eeuwige verlorenheid bént. En nu komt het Evangelie. Want zolang je leeft, zolang je in het heden der genade bent, kun je nog behouden worden. Omdat die grote God Zelf voor die enige Middelaar en Verlosser gezorgd heeft. Die je vanuit de verdoemenis kan verlossen. Die je schuld kan betalen, ja, betaald heeft.

Dat is onze Heere Jezus Christus, Die ons van God geschonken is tot wijsheid, tot rechtvaardigmaking en tot heiligmaking. En tot een volkomen verlossing in de eeuwige heerlijkheid. En daar spreekt nou het heilig Evangelie van. Daar spreekt het Woord van God van. Zo rijk, zo duidelijk. Maar weet u wat nou zo erg is? Al eeuwen wordt dit gepredikt over de hele wereld. Al vele jaren wordt het in ons land gepredikt. En al vele jaren mogen u, jij en ik het horen. Joh. 3:16: 'Want alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe.'

En dat is een waarheid, gemeente. Maar nu zijn er zoveel naamchristenen. Nu zijn er zoveel belijders van Gods waarheid. Mensen die rustig voort kunnen leven zonder waarachtige bekering, en zonder het ware geloof. Ze hebben genoeg aan de Schriftuurlijke belijdenis van Christus. Ze menen dat dit genoeg is, op reis naar de eeuwigheid. Maar gemeente, we moeten onszelf eerlijk onderzoeken, steeds weer opnieuw. Behoort u misschien nog tot die categorie? Naamchristen. Ben je het alleen maar uitwendig? Ben je het alleen maar in naam? O, luister toch eens. Het is niet genoeg.

Het is niet genoeg en daarom: Onderzoek je toch voor Gods aangezicht, elke keer als de prediking tot je komt. Ga toch eerlijk om met je onsterfelijke ziel. En als je er inderdaad achter komt, en het vanmiddag moet belijden: Ik ben niet meer dan een naamchristen. Dan is het per definitie niet hopeloos verloren. Maar ga toch uit tot de troon der genade en zeg: Heere, ik ben een christen in naam, maar meer niet. En als er geen wonder gebeurt, ga ik eeuwig verloren. Maar nu heb ik gehoord, wat een ware christen is, en wat een ware gelovige is. Schenk mij dan ook dat ware geloof, Heere, doe het toch uit genade.

Kijk, het is de Heilige Geest Die dat geloof in het hart van een zondaar gaat werken, vanaf het uur dat je wederom geboren wordt. En dat maakt de scheiding onder mensen. Dat hebben de opstellers van de Catechismus heel duidelijk gezien en beseft. Vandaar die vraag van de onderwijzer: 'Worden dan alle mensen wederom door Christus zalig, gelijk zij door Adam zijn verdoemd geworden?' En het antwoord is duidelijk: 'Neen, zij.' Niet iedereen dus. Wie dan wel? En dan moet u eens opletten wat het antwoord is. Neen zij, maar alleen degenen die uitverkoren zijn. Staat dat er? Neen.

Dus begin dan vanmiddag niet gelijk met de uitverkiezing. Die is er gelukkig wel. Gelukkig, want als er geen uitverkiezing was, dan kan ik wel stoppen, en dan kon u ook wel naar huis gaan. Want dan had ik geen boodschap meer voor zondaren. Maar juist omdat er een uitverkiezing is, kun je nog zalig worden. Neen, het antwoord is heel anders: 'Neen zij, maar alleen degenen die Hem door een waar geloof worden ingelijfd.' Dus waar wil de Catechismus heen? Die wil alle nadruk leggen op het ware geloof. En dat hebben we nodig om te kunnen weten, dat zij zalig zijn geworden. En dan laat de leerling twee dingen weten, om zalig te kunnen worden. In de eerste plaats de geloofsvereniging met Christus.

Laat u niet gelijk afschrikken van zo'n diepe uitdrukking, maar ik ga proberen het uit te leggen. Want het zegt iets heel rijks, het zegt iets heel groots, wat nu bij de Heere te verkrijgen is: De geloofsvereniging met Christus. Kijk, jongens en meisjes, jullie hebben twee handen en ik ook. En nu zijn mijn handen los van elkaar. Hier is er een, en hier is er een. Nu kan ik die twee handen gaan verenigen. Misschien begrijp je wel een beetje wat verenigen betekent. Dat betekent dat we ze samen gaan voegen, als het ware in elkaar, zodat ik gevouwen handen krijg. Nu zijn mijn handen samen verenigd. Dat kun je best begrijpen.

Nu gaat het vanmiddag over de vereniging met de Heere Jezus. Laat ik mijn handen nog een keer gebruiken, speciaal voor jullie, jongens en meisjes. Als deze hand – met eerbied gesproken – nou de Heere Jezus is, en deze hand is een zondaar die zalig wordt, dan moeten die samen met elkaar verenigd worden. Ze moeten samen één worden. Ze moeten met elkaar verbonden worden. En zo spreekt de Bijbel er ook over. Ik zal u twee uitdrukkingen noemen, allebei uitdrukkingen uit de natuur. Paulus heeft het over één plant worden met Christus.

In Johannes 15 wordt die uitdrukking eigenlijk wat meer uitgewerkt, als er wordt gesproken over de ware wijnstok en de ranken. De ware wijnstok, daar zit het leven in. Die heeft wortels, waarbij de voeding uit de bodem opgehaald kan worden, en daar kunnen bladeren en vruchten aan komen. Een rankje, ja, dat is een klein stukje hout. Dat is van een andere boom afgehakt, en als je dat op de grond neerlegt, dan gaat het dood. Maar wat gebeurt er nou bij de ware wijnstok in de wijngaarden? Daar wordt zo'n rankje ingeënt in de ware wijnstok. Dan wordt er een gaatje gemaakt in de wijnstok, en wordt het rankje zo goed en diep ingeënt, dat het de sappen uit de wijnstok gaat krijgen. Het wordt als het ware één met de plant, en dan komen er vruchten.

Nou, daar heb je een mooi beeld van de verenigde zondaar met Christus. Maar wat is nu de praktijk? Zou jij dat ook zo graag willen weten? Voel je misschien bij zo'n beeld ook wel aan: Daar moet het nou op aankomen? Dat is nou nodig voor mij, wil het goed zijn op reis naar de eeuwigheid. Maar dat je toch niet goed begrijpt, hoe dat nou gaat. Laat ik het eenvoudig mogen uitleggen. De Catechismus noemt dat 'het ingelijfd worden'. Kijk, als je wederom geboren wordt, dat gaat de Heere je hart openen. En in dat hart valt het zaad van het Woord, en het gaat daar ontkiemen. Dat gaat daar leven wekken, waar het eerst niet was. Eerst was je geestelijk dood, en dan kom je geestelijk tot leven.

Maar waar komt dat leven nou vandaan? Want dat zit niet vanuit jezelf in je hart. Dat moet ergens buiten jou vandaan komen. Nou, dat komt uit een Bron, uit een Levensbron. Wat zeg ik? De Levensbron en dat is de Heere Jezus Christus. Hij komt met Zijn Geest in het hart van een zondaar, en zo komt er een band tussen de Heere Jezus en de zondaar, door de werking van de Heilige Geest. En dat gebeurt eerst.

Eerst gaat het vanuit Christus naar een zondaar toe. Want Christus maakt een zondaar door Woord en Geest levend. Dan komt er leven aan je ziel, zoals Psalm 119 dat zo mooi zegt. Maar omgekeerd gebeurt er ook iets. Want als de Heilige Geest in je hart komt, en als daar die Geest de band gaat leggen tussen Christus en je hart, dan neemt Hij, met eerbied gesproken iets mee, wat Hij in je hart brengt, zodat je die band ook vanuit jezelf kan ervaren. En wat is dat dan wat Hij meeneemt, en wat Hij gaat werken in je hart? Nou, dat is waar het hierover gaat in zondag 7: Het ware zaligmakende geloof.

Dat is iets wonderlijks wat Hij in je hart gaat geven, waardoor je gaat ervaren, dat er inderdaad een band gekomen is met de Heere. En al ligt het in het begin van het geestelijke leven nog allemaal wat verborgen, en is het allemaal nog niet zo helder en in nevelen gehuld. Maar je zal er toch achter komen, door dat ware geloof, dat er een band is tussen Christus en u, en u en Christus. Maar hoe doet de Heilige Geest dat nou? Ja, dan gaat Hij plaats maken voor de Heere Jezus in je hart. En hoe dit gegaan is, hebben we in de vorige zondagen overdacht.

Dan komt Hij met Zijn ontdekkende genade, met Zijn overtuigende genade, ja, ook met Zijn afsnijdende genade. Want er blijft niets van een mens over, om Jezus en Jezus alléén over te houden. Ja, dan moet je alles kwijtraken, om het alleen in Hem te zoeken en te vinden. En in die weg gaat Hij Christus Openbaren uit het Woord. Altijd weer vanuit het Woord. En wat doet het geloof dan? Wat gaat de Heilige Geest dan in je hart doen? Dan laat Hij dat geloof werken. Dat geloof gaat wat doen. Dat geloof gaat zoeken. Dat geloof gaat roepen om Christus. Dat geloof gaat begeren, hongeren en dorsten.

Zo zou je allerlei werkwoorden uit de Bijbel kunnen noemen, die iets van het geloven weergeven, wat de Heilige Geest in het hart werkt en versterkt. Ja, dat geloof doet ook belijden: Gij zijt de Christus, de Zoon van de levende God. Dat geloof doet uitgaan tot Christus. Weet u wat dat geloof ook doet? En dan ga ik een uitdrukking gebruiken, die vroeger meer gehoord werd dan nu, maar die ik altijd nog een hele mooie uitdrukking vind. En ik geloof, dat het echt iets is, dat in het geloofsleven gebeurt. Wat is die uitdrukking dan? Door dat geloof ga je niet alleen vluchten tot Jezus, maar je gaat door dat geloof ook onderhandelen met Jezus.

Wat is dat? Ik kan het je uit de Bijbel wel duidelijk maken. Dan denk ik even aan de melaatse man. Nou, die kon zelf niet meer gereinigd worden. Hij was ten dode opgeschreven. En toen ging hij van Jezus horen, en ontstond er een groot geloof in zijn ziel. En wat was dat geloof? Dit: Christus kán mij reinigen. En dat geloof in de almacht van de Heere Jezus Christus werd zó sterk, dat hij ging vluchten tot Jezus. Zo kwam hij aan de voeten van Christus terecht. Daar mocht hij helemaal niet komen, want een melaatse man mocht niet onder de mensen komen. Toch brak het geloof door al die blokkades en belemmeringen heen, en hij kwam uiteindelijk aan de voeten van Christus terecht.

En daar gaat hij met de Heere Jezus onderhandelen. Hij gaat met de Heere Jezus spreken. Hij gaat als het ware vragen, of de Heere hem wil reinigen. Hij belijdt ook: U kúnt het. U kúnt mij reinigen. Alleen zat die man wel met een verlegenheid. Want hij zegt: Indien Gij wilt. Neen, dat betekent niet, dat die man geloofde dat de Heere Jezus niet zou willen. Anders was hij niet aan Jezus' voeten gekomen. Maar als hij zegt: Indien Gij wilt, hoor ik hem als het ware onderhandelen met de Heere Jezus.

En wat betekent dat dan? Dan hoor ik die man als het ware zeggen: Heere, U alleen kunt het. Zou U het alstublieft willen doen, Heere? Neen, ik heb het niet verdiend. Als U het niet zal doen, en U zou mij laten liggen in mijn melaatsheid, dan bent U recht in al Uw weg en werk. Heere, dan zal ik niets kunnen zeggen. Dan zal ik U echt kunnen eren in Uw beslissing. Nochtans Heere, zou U het alstublieft willen doen? Want anders ga ik verloren.

Voelt u? Als hij op zichzelf ziet, kan het niet. Dan moet hij maar zwijgen. Maar als Hij op de almachtige Jezus ziet, dan krijgt hij vrijmoedigheid om te vragen: Indien Gij wilt, Gij kunt mij reinigen. Dan mag je als zondaar aan de voeten van Christus liggen, om enerzijds ziende op Jezus te zeggen: Heere, het kan niet. Ik heb het niet verdiend. En nochtans Hem aangrijpen. Heere, hoewel ik het niet verdiend heb, zou U het dan toch willen doen in mijn leven? Dat doet dat ware geloof allemaal. Dan kan het ware geloof ook niet rusten, voordat er ook een antwoord gekomen is uit de mond van Christus.

Dat ware geloof geeft zich over aan Hem. Wat Hij doet is goed. Dat ware geloof grijpt Hem aan, zoals die bloedvloeiende vrouw de zoom van Zijn kleed aanraakte. Dat geloof verenigt met Hem, Die je ziel zo liefheeft. Kijk, dat wordt ervaren als de Heilige Geest je leert, wat het is om afgesneden te worden van Adam, en ingeënt te worden in Christus. Wat zalig om dat bewust te mogen weten. En nu ga ik iets heel dieps zeggen, maar ik wil de rijkdom zo graag prediken.

Weet je wat Paulus zegt? Ik ben met Christus gekruisigd. Dat betekent gestorven zijn, jongens en meisjes. Als je met de Heere Jezus gekruisigd bent, dan leef je toch niet meer? En toch zegt Paulus: En ik leef. Doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij. En wat ik nu leef, dat leef ik door het geloof in de Zoon van God, Die mij liefgehad heeft en Zichzelf voor mij heeft overgegeven. Gemeente, dat is iets, dat kun je bij de Heere verkrijgen.

De geloofsvereniging met de Heere Jezus. Zalig als je er iets van mag kennen. En ken je het niet, ga het maar zoeken. Het is te verkrijgen. Maar het antwoord zegt nog iets. Niet alleen om Christus door een waar geloof ingelijfd te worden, om met Hem verenigd te worden – denk nog aan die twee handen –, maar ook het aannemen van Zijn weldaden. Dat is alles wat de Heere Jezus verworven heeft, en wat een zondaar nodig heeft op reis naar de eeuwigheid. En om dat duidelijk te maken, gebruik ik eventjes een ander beeld.

Ik heb dat hier wel meer gedaan; het beeld van het huwelijk. Als een man en een vrouw met elkaar trouwen – ook in de tijd van de Bijbel gebeurde dat natuurlijk –, dan konden de bruidegom en de bruid tegen elkaar zeggen: (u vindt dat bijvoorbeeld in Hooglied 2:16) 'Mijn Liefste is mijne, en ik ben Zijne.' Daarin ligt nu de diepe betekenis van het huwelijk van Christus en Zijn Kerk. Wat een wonder hè? Dat de Heere Jezus tegen zo'n zwarte zondaar zegt: Je bent van Mij, gekocht door Mijn bloed. Gewassen in Mijn bloed. Dat dan de Heilige Geest dat geloof in het hart werkt, waardoor die zwarte bruid zegt: Ik ben van U en U bent van mij.

Maar weet u, gemeente, in het huwelijksleven kun je trouwen in gemeenschap van goederen. En zo is het geestelijk ook. Als een zwarte zondaar mag trouwen met Christus de Bruidegom, dan trouwt de Heere Jezus met zo'n zondaar altijd in gemeenschap van goederen. Dus alles wat van de Heere Jezus is, wordt dan van die zondaar. En dat zijn die weldaden. Stapje voor stapje ga je steeds zien, welke weldaden je van de Heere ontvangen hebt. Dat zijn er heel veel. Ik kan ze allemaal niet noemen. Zal ik eens een paar dingen noemen?

Het kennen van God, wat een weldaad is dat. Maar ook het kennen van jezelf. Het kennen van Christus. Het kennen van Gods gerechtigheid, maar ook van Zijn barmhartigheid. Het kennen van je zonde en van vergeving. Het kennen van je schuld en van genade. Wat dacht u van de vrede door het bloed des kruises? Wat dacht je van het leven in de vreze des Heeren? De aanneming tot kinderen. Het afhankelijke leven, ook in de praktijk van elke dag uit Gods Vaderhand. En dan straks dat eeuwig zalig leven met de Drie-enige God.

O, wat is er veel te verkrijgen, onuitsprekelijk veel. Dan moet ik maar weer denken aan die eenvoudige regels, die jullie, jongens en meisjes, al heel jong geleerd hebben. 'Al wat u ontbreekt, schenk Ik, zo gij 't smeekt, mild en overvloedig.' Laat dat laatste nou niet zien, welk een overvloed aan weldaden er bij de Heere Jezus te verkrijgen zijn? Mild en overvloedig. En al die dierbare en kostbare weldaden, heeft Christus verworven voor doemwaardige zondaren door Zijn bloed.

Nu komt de Heere vanuit het Evangelie met de beloften van het Evangelie, om deze weldaden als het ware uit te stallen en uit te roepen: 'Zo iemand dorst, die kome tot Mij en drinke van het water des levens om niet.' Zeg, heb jij ook zo'n dorst? Neen, niet naar de dingen van de wereld. Maar is het anders geworden in je leven? Zeg het eens, zijn hier vanmiddag nog zondaren die dorsten naar Jezus? Hoor het dan: 'Die dorst heeft kome en neme van het water des levens om niet!' Kijk, en dat gaat de Heilige Geest nou leren, wat dat is. Om nou door het geloof, wat Hij in je hart gaat werken, die weldaden aan te mogen nemen en toe te mogen eigenen. Jawel, als een boetvaardige zondaar, als een ootmoedige zondaar. Als een die het geleerd heeft: Niets van die weldaden kan ik missen. Als een arme bedelaar, die begerig gemaakt is naar Christus en Zijn genade.

Als een dorstende zondaar, die niet kan rusten voordat hij dat goed, dat Christus verworven heeft, ontvangen heeft. O gemeente, onderzoek je dan nauw, zeer nauw, of je iets van dat zaligmakende geloof mag kennen. Want zonder geloof kun je God niet behagen. Daarom is het zo belangrijk te weten, wat dat ware geloof dan is.

En dat brengt ons bij de 2e gedachte: Het eigent de zaligheid toe. Wanneer de onderwijzer in vraag 21 gaat vragen, wat een waar geloof is, dan bedoelt hij daarmee een oprecht geloof. Dan gaat het niet over de inhoud van het geloof. Want daar gaat het over in de vragen en antwoorden 22 en 23. Maar het gaat in vraag en antwoord 20 over het persoonlijke geloof, dat je vergelijken kan met een lege hand van een bedelaar, die opgehouden wordt. Die niet iets grijpt, maar waar iets ingelegd wordt, om het vervolgens te mogen toe-eigenen.

En wat is dat dan? 'Een waar geloof is niet alleen een stellig weten of kennis, waardoor ik alles voor waarachtig houd wat ons God in Zijn Woord geopenbaard heeft.' Dus het gaat allereerst over kennis. Ja, zonder kennis is het onmogelijk om te kunnen geloven. Want waarin zou je moeten geloven, als je geen kennis hebt van het Voorwerp van het geloof? U voelt wel aan: Er moet eerst kennis zijn. Gods Woord spreekt ook heel duidelijk over het kennen. En dan vind ik het zo mooi als je dat woordje 'kennen' tegenkomt in de grondtekst, dan is dat een woord dat ook wel gebruikt wordt voor: kennen door omgang. Ook wel kennen door een hele intieme omgang.

Daarom is dat woord 'kennen' feitelijk een ervaringskennis, of bevindelijk kennen. Die kennis krijg je door het Woord van God. Kennis over God, kennis over Christus, over de zaligheid. En als je dat dan krijgt, dan gaat de Heilige Geest je verstand verlichten. Hij gaat je hart ombuigen, om het eens te worden met dat onderwijs, wat je vanuit het Woord krijgt. Je wordt overtuigd, maar ook over-gebogen. Je wordt in je gemoed ten volle verzekerd, dat het waar is wat er hier in dit heerlijke Woord van God staat. Ook als het soms heel scherp en ontdekkend is. Jazeker, ook dat ga je van harte toestemmen.

O, dat kan wel eens gepaard gaan met vertwijfelingen. Zeker als je eens mensen spreekt, of op een universiteit zit, en je hele andere geluiden hoort. Of dat je een denker bent. Dat kan ook wel eens wat verwarring geven, als het gaat om het Woord van God, en vertwijfelingen geven. Jazeker, maar toch als de Heilige Geest gaat werken in je hart, dan zal Hij toch in je hart dat 'zeker weten' gaan werken. Want je hart wordt vernieuwd, totaal vernieuwd. En al blijf je met je zondige vlees lopen, en heb je je aanvechtingen en je overgebleven zonden en vertwijfelingen. Maar in je hart komt een 'zeker weten', dat alles wat hier in dit Woord staat, waar is. Je krijgt er een vermaak in. Het wordt een lust, om in dat Woord van God te lezen. Het ene moment is dat 'zeker weten' heel sterk, en het andere moment misschien niet.

Maar op die momenten, dat het sterk is, dan kan het gebeuren, dat je zo onder de prediking van het Woord verkeert, en dat je onderwijs krijgt vanuit het Woord, dat je er zo voor mag buigen en je het er zo mee eens mag zijn, dat het in je hart opwelt: Amen, zegt mijn ziel hierop. Als het je gaat om de kennis van God en van jezelf, maar ook als het gaat om de kennis van Christus. Op dat laatste legt zondag 7 de nadruk. Helemaal in de lijn met zondag 6. Daar ging het over die Middelaar, over die Verlosser, onze Heere Jezus Christus. Daar is de Bron ook aangewezen: Het Heilig Evangelie.

Ja, dan is Christus het Voorwerp van het geloof. En hoe leer je Christus nu kennen? Heel eenvoudig: Door het Woord, gemeente. Zullen we dat vasthouden? Je gaat ervan horen, en door dat horen komt er in je hart een toestemmen. Zodat je het in je hart wel eens mag uitroepen, zo in stilte: Deze is het, Deze Zaligmaker waarvan ik horen mag uit het Woord. Die heb ik nodig, en ik geloof van harte, dat Hij de enige Zaligmaker is van zondaren. Wat een verruiming kan dat al niet geven in je hart, als je zo van Christus mag horen. Dat er toch diep in je ziel wat begint te werken. Dat die eerste lichtstralen beginnen te schijnen in je donkere hart.

En al durf je het niet met zoveel woorden te zeggen: Hij is de mijne. Maar toch is er in je hart al iets, dat uitgaat naar die Christus van Wie je horen mag. Maar weet je wat er dan gebeurt? Dat horen van Christus en over Christus, dat gaat wat doen met je. Daar komen werkzaamheden. Werkzaamheden in de zin van bidden, smeken, vragen en zoeken in de Schriften die van Christus getuigen. Waarom zouden er werkzaamheden komen gemeente, met datgene wat je van Christus hebt gehoord? Waarom? Het is niet zomaar een aanhoren en zeggen: Zo is het klaar. Neen, als Gods Geest het geloof werkt in je hart, dan werkt horen altijd wat uit. Wat dan? Nou, je wilt zo graag datgene wat je hoort, dat wil je zo graag voor jezelf weten.

Met andere woorden: Als je hoort van de Christus, de Zaligmaker, Die gekomen is om zondaren zalig te maken, dan komen er – als het goed is – werkzaamheden met dat Woord voor Gods genadetroon. Zodat je mag weten: Het is niet alleen de Zaligmaker, maar het is ook *mijn* Zaligmaker. Daar komt het op aan. Dat zegt het antwoord toch? ‘Ook een vast vertrouwen, hetwelk de Heilige Geest door het Evangelie in mijn hart werkt, dat niet alleen anderen, *maar ook mij*.’

Gemeente, zijn die drie woordjes al eens een wonder voor je geworden? Dat je een tijdlang hebt geloofd, dat het voor een ander was. Dat je kon geloven: Het is voor mijn moeder. Dat je kon geloven: Mijn grootvader heeft het, ik niet. Ik sta erbuiten. Toen ging de Heere doorwerken in je leven, en toen kwam dat moment. Verklaren kun je het niet. Maar zo onder de prediking van de Christus, werkt de Heilige Geest in stilte in je hart. Zodat het ging leven vanbinnen: Nu is het niet alleen voor anderen, maar nu is het óók voor mij, O gemeente, dan ga je huppelen van zielevreugd. Ook voor mij is er vergeving van zonde, een eeuwige gerechtigheid en zaligheid. Ook voor mij is er vergeving.

En wat heb je dat nodig! Want het zijn je zonden, die een scheiding maken tussen God en je ziel. Het is elke keer weer de zonde, die een grote blokkade vormt om met God gemeenschap te kunnen hebben. Maar nu is het ook voor u mogelijk, dat die grote blokkade van zonde wordt weggenomen. De vergeving der zonde. En dat niet alleen. Dat niet alleen die vuile vodden van je afgenomen worden, maar dat je een blank kleed kan krijgen. Dat blanke kleed van Zijn gerechtigheid, waardoor je weer voor God kan bestaan. En dat is nou de zaligheid, gemeente. Om van je zonde verlost te zijn en met Christus verenigd te zijn, en zo met God verzoend te zijn.

En dat kun je nou verstaan en ontvangen en leren door de Heilige Geest, Die het geloof werkt. En daarom wordt Christus zó belangrijk in je leven, zo onmisbaar. En dan denk ik weer even aan vanmorgen: De Zoon des mensen zal verheerlijkt worden. Dan gaat de Heilige Geest Christus verheerlijken, nadat Hij je overtuigd heeft van je zonde en ongerechtigheden. Dan gaat Hij Christus verheerlijken, nadat Hij je ingewonnen heeft voor het recht van God. Dan gaat Hij Christus verheerlijken in je leven, terwijl je voor God niet kan bestaan.

Ja, dan gaat Hij Christus verheerlijken, want Hij is de enige Weg om met God verzoend te worden. Dan wordt het zó'n groot wonder gemeente, dat God Zijn Zoon gegeven heeft. O, dan wordt die tekst uit Joh. 3:16 zo'n heel persoonlijke tekst. Dan is het niet meer: 'Want alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk die in Hem gelooft, niet verderve.' Maar dan gaat Gods Geest zo in je ziel werken, dat je het mag verstaan: 'Want alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon voor *mij* gegeven heeft.' Opdat ik, die het ware geloof door de Geest ontvangen heb, niet meer verloren zal gaan, maar eeuwig behouden zal worden.

Van God geschonken. Wat een wonder, gemeente, als het dan mag worden: Ook voor mij. Dan hoor ik Jesaja zingen, dat heerlijke Kerstlied: Een Kind is ons geboren en een Zoon is ons gegeven. Dat is het wat hier wordt beleden. Niet alleen anderen, maar ook mij. O, misschien kun je zover niet komen, en zit je hier vanmiddag te luisteren, en blijft het toch nog op een afstand. Ga dan eens vluchten naar die algenoegzame Zaligmaker. Al heb je alle rechten verloren. Al is je zonde nog zo groot, en al zijn je zonden nog zo veel.

Ga er dan toch maar op uit en zeg het dan maar, al is het heel schuchter: O Heere Jezus, Mijn God en Rotssteen, ik kom tot U als een arme zondaar. Ik kan niet meer bij U vandaan blijven. Hier kom ik, tegen hoop op hoop. Ik ben het niet waardig dat U naar mij zou omzien. Maar nu hebt U het gezegd, ja, omdat U het gezegd hebt, Heere Jezus, kom ik toch. 'Al wie tot Mij komt, zal Ik geenszins uitwerpen.' Ik kom tot U; Gij alleen kunt mij redden. Ik kom tot U. Alleen bij U is vergeving voor al mijn zonden te vinden. Heere, hier ben ik. Moede kom ik, arm en naakt, tot de God Die zalig maakt. Heere, hier zink ik weg aan Uw voeten.

Wat U met mij doet, is goed, maar buiten U kan ik niet meer verder leven. Nevens U lust mij niets op de aarde. O Heere, ik word onderdrukt. Wees Gij mijn Borg. Want u alleen kunt mijn Heere en mijn God zijn. Kijk gemeente, wie zo tot Christus vlucht en wie zich zo mag leren overgeven aan Hem door dat ware zaligmakende geloof. Wie Hem zo mag leren aannemen, die heeft niet alleen een zekere kennis vanuit het Woord ontvangen, maar die mag ook iets beoefenen, al is het misschien nog heel klein en heel teer. Maar de Heere zal wel zorgen, dat het meer wordt. Iets van dat vertrouwen: Niet alleen anderen, maar óók mij. Ook mij vergeving der zonde en eeuwige gerechtigheid en zaligheid van God geschonken, uit loutere genade. Er kan niets bij en er hoeft niets bij. Alleen om der verdienste van Christus Jezus' wil.

Amen.

Zingen: Psalm 119:84:
Mijn ziel bewaart Uw trouw getuigenis;
Dat heb ik lief, ook doe ik Uw bevelen.
Uw woord kan mij, ofschoon ik alles mis,
Door zijnen smaak, èn hart èn zinnen strelen.
Gij weet mijn weg, en hoe mijn wandel is;
'k Wil niets daarvan voor U, mijn God, verhelen.

Dankgebed.

Zingen: Psalm 118:10:
Dit is, dit is de poort des HEEREN;
Daar zal 't rechtvaardig volk door treên,
Om hunnen God ootmoedig t' eren,
Voor 't smaken Zijner zaligheên.
Ik zal Uw naam en goedheid prijzen;
Gij hebt gehoord; Gij zijt mijn geest,
Door Uw ontelb're gunstbewijzen,
Tot hulp, en heil, en vreugd geweest.

Zegenbede.